

Viktor Mari Hüqo

QAVROŞ

/ SƏFİLLƏR ROMANINDAN PARÇA /

Tərcüməçi: Cəmil Əsədov

qanun nəşriyyatı

Victor Marie Hugo

GAVROCHE

Bu kitab Viktor Hüqonun “Səfillər” əsərinin motivləri əsasında hazırlanıb. Hüqonun əsərlərindən müəyyən parçaların hazırlanmasına on doqquzuncu əsrin əvvəllərindən başlanılıb. İlk vaxtlar varlı ailələrin övladları üçün nəzərdə tutulan bu parçalar, sonradan, irihəcmli kitabları almağa vəsaiti çatmayan xalq kütləsi arasında da geniş yayıldı. Ötən iki yüz ildə Hüqonun müxtəlif əsərlərinin yeniyetmələr üçün adaptasiya olunmuş hissələri çap edildi. “Səfillər”in motivləri əsasında hazırlanmış “Qavroş” bütün dövrlərin ən çox oxunulan parçalarındandır. Öz əsərlərində xalq arasından çıxan, hədsiz ağrı-acıya, haqsızlığa məruz qalan insanları canlandıran dahi Hüqonun möhtəşəm qəhrəmanlarından biri olan Qavroş, yaşadığı çətinliklərə baxmayaraq gülürüz, kobud olduğu qədər də bacarıqlı, fərasətli və cəsurdur. Paris küçələrində səfil həyat sürən bu on iki yaşlı oğlan 1832-ci ildə baş verən Paris iğtişaşlarında həlak olur.

Victor Marie Hugo GAVROCHE

Viktor Mari Hüqo QAVROŞ

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 96 səh.

Janr: bədii ədəbiyyat

Yaş qrupu: 12+

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 24.07.2024

Nəşir: Şahbaz Xuduğlu

Tərcüməçi: Cəmil Əsədov

Texniki redaktor: Aygül Yelmarlı

Mətn dizaynı: Rəhilə Şamilqızı

Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pr., 76

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212-42-37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

www.fb.com/Qanunpublishing

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-36-443-9

© Qanun Nəşriyyatı, 2018; 2024

© Victor Marie Hugo, 1862

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri “Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

PARİSİN UŞAQLARI

Bir zamanlar, uzun illər əvvəl Parisin evsiz uşaqları çox idi, meşənin isə quşları. Quşları sərçə, uşaqları isə qamen adlandırırdılar.

Dəstə halında yaşayan bu kiçik məxluqlar, yeddi-on üç yaşlarında olan oğlan uşaqları idi. Bu uşaqların, yoxsulluqdan və ağır əməkdən üzülmüş valideynləri, onların qayğısına qala bilmir, bəzən isə qalmaq istəmirdilər. Şən qamenlər isə məyusluğun nə olduğunu anlamırdılar. Onlar heç də hər gün nahar edə bilmir, amma əvəzində istəsəydilər hər gün teatra gedə bilirdilər. Bəzən onların əynində köynək, ayaqların-

da isə çəkmə olmurdu. Bu uşaqların yaşamaq üçün sığınacağı, başlarının üstündə damı belə yox idi. Paris küçələrinin qameni meşənin quşu kimidir; quşun da heç nəyi yoxdur. Onlar başlarında kiminsə əzik, burunlarına qədər sürüşmüş şlyapası, əyidlərində atalarının balağı yerlə sürünən köhnə şalvarı, bütün günü küçələrdə veyillənir, harada gəldi gecələyirdilər.

Paris qamenlərinin dəstəsinə düşmək elə də asan deyildi; bunun üçün müəyyən “xidmətlərə” malik olmaq lazım idi. Məsələn, onlardan biri kilsənin zəng qülləsindən yıxılan adamı gördüyünə görə qamenlər arasında hörmət qazanmışdı. Digəri isə dilicansın¹ aşdığını öz gözləri ilə görmüşdü. Bir başqasının xidməti isə hörmətli cənabın az qala gözlərini çıxaran bir əsgəri tanıması idi.

Qamenlər arasında yumruğun da böyük dəyəri var idi. Hər bir qamen “Bir bax, mən

¹ dilicans – poçt və sənişinləri daşıyan çoxyerli furqon

yaman güclüyəm” deyərək, öyünməyi seviridi. Sümüyünə qədər dərin kəsiklə yaralanan isə qəhrəman hesab edilirdi. Solaxaylara hamı qibtə edirdi, qıyıqqözlülər də böyük hörmət sahibi idi.

Qamenlərin, bu kiçik səfilləri gecələr tutmağa çalışan polislərlə həmişə toqquşmaları olurdu. Buna görə də qamen bütün polisləri tanıyır və adlarını bilirdi. Qamen polislərin vərdişlərini öyrənir, hər biri üçün ləqəb seçirdi: “Bax, bu satqın, o isə

qılıqsız, heç kimlə yola getməyəndir. Bu – yekəpərdir, o biri – gülməlidir. Bax, bu özünü elə göstərir ki, sanki yeni körpünün sahibidir, adamı körpü sürəhisinin kənarı boyunca gəzməyə də qoymur, o birisi isə adamların qulağını dartmağı sevir.”

Paris qameni adama hörmət edir, amma eyni zamanda həyasızcasına ələ də sala bilər. Onun bərbad və çürümüş dişləri var, çünki çox az və pis qidalanır. Amma gözləri aydın və safdır, çünki o, çox düşüncüdür. Onun qəlbində bir inci – məsumluq var, inci isə çirkabda həll olmur. İnsan nə qədər körpədirsə, Allah istəyir ki, o, məsum qalsın.

Qamen yalnız qəbahətlər övladı deyil, həm də yüksək ideyalar daşıyıcısıdır. Qamen millətin həm zinətidir, həm də xəstəliyi. Bu xəstənin isə bir dərmanı var – oxumaq. Oxumaq millətin bütün təbəqələrini sağlamlaşdırır, maarifləndirir.

Bütün nəcibliyin yeganə mənbəyi – elm, ədəbiyyat, incəsənət və təhsildir.

Əgər bu böyük şəhərdən qamenin kimliyini soruşsaydılar, o belə cavab verərdi: “Bunlar mənim uşaqlarımdır”.

BALACA QAVROŞ

Ovaxtlar Tampl bulvarında on bir-on iki yaşlı bir oğlana tez-tez rast gəlmək olardı. O, əsl qamen idi. O, əyninə uzun kişi şalvarı və qadın köynəyi geyinirdi. Amma nə şalvar atasının idi, nə də köynək anasının; özgələri mərhəmət göstərərək bu cır-cındırı ona vermişdi.

O, yalnız küçədə özünü sərbəst hiss edə bilirdi. Bu solğun bənizli, xəstə oğlan eyni zamanda diribaş, çevik, fərasətli və çox zaraflatcıl biri idi.

O, daima hərəkətdə idi: mahnı oxuyaraq küçələrdə veyillənir, çirkab xəndəklərində eşələnir, az-az oğruluq edirdi. Lakin oğur-